

Пише: Бранислав Оморац
петак, 19 фебруар 2021 10:11

Да ли овај глобални пројекат поткопава темеље суверености земаља кроз које пролази? И на који начин је то могуће? Ово је изводиво кроз дипломатију дужничке замке за коју Кину оптужују претежно западне владе. Она представља билатерални однос између држава где једна држава позајмљује новац другој са негативним намерама. Дају се превелики кредити, са неповољним условима, а ако земља дужник није у стању да дуг врати, земља кредитор физички преузима објекте од одређене важности од земље дужника на одређени период. Трећина земаља са којима Кина сарађује у оквиру ПиП има финансијске тешкоће и основано се сумња да неће бити у стању да сервисирају дуг. Неколико је примера који показују шта се може догодити земљи дужнику. Не би смели да сметнемо са ума и спиновање западних медија, њихових влада и економских стручњака који преувеличавају ризик од пословања са Кином нити да нужно верујемо у добронамерност или злонамерност њихових упозорења. У питању је и глобална борба за утицај, а ту нема невиних.

Четврта претпоставка у раду, коју је претходни пасус најавио, мора најсвеобухватније да се испита, те због обима текста и читљивости ова подтема мора бити подељена на два дела.

Можемо почети од Камбоџе као првог примера.

Кина је пет узастопних година, од 2013. до 2017. била највећи инвеститор у Камбоџу. Само у 2017, земља је привукла 1,4 милијарде долара инвестиција из Кине, што је било 27% од свих директних страних инвестиција те године. Већина инвестиција односи се на пројекте за ПиП. Камбоџански премијер, који ту функцију обавља већ 35 година, похвално је говорио о председнику Кине и његовој мудрости поручивши да је ПиП шанса за оне државе којима треба капитал [\[1\]](#). У последњој деценији, влада Камбоџе већину свог буџета издвајала је за развој инфраструктуре. До краја 2018. године обновљено је више од 16.000 километара државних и покрајинских путева. Крајем августа 2019. влада је такође одобрила план буџета у износу од 14,4 милијарде америчких долара за

Пише: Бранислав Оморац
петак, 19 фебруар 2021 10:11

програма јавних инвестиција од 2020. до 2022. године, од чега ће сектор инфраструктуре добити више од 50%. Ово велико издвајање буџета део је амбициозног плана владе Камбоџе да унапреди своју инфраструктуру како би побољшао своју економију. Кинеска страна предложила је и изградњу два милиона километра ауто-путева широм земље који би били изграђени до 2040, а чиме би се дуг повећао на 26 милијарди долара

[\[2\]](#)

. Ипак, бриге постоје већ сада, мада их званичници одбацују тврдњом да кинеске позајмице носе ниске камата и да је проценат дуга у укупном БДП тек на нивоу од 21,5%

[\[3\]](#)

Организација рада на пројектима, оператива и менаџмент су сачињени искључиво од Кинеза, а домаћа радна снага је скрајнута. Локално становништво се жали како добијају маргинална посла, како кинеске инвестиције поспешују инфлацију, а доводи се у питање и квалитет градње коју изводе кинеске компаније

Дуг тренутно износи око 8 милијарди долара и има сталну тенденцију повећања [\[4\]](#). Критичари тврде да су кинески пројекти у овој земљи „брак између кинеске државе и овдашњих елита“, те да су „инфраструктурни пројекти само димна завеса“

[\[5\]](#)

. Као пример својеврсне колонизације наводи се град Сихануквил. Број кинеских

Пише: Бранислав Оморац
петак, 19 фебруар 2021 10:11

држављана повећао се до петине укупног броја становништва. Локално становништво које се генерацијама бавило одређеним пословима одједном је изгубило примат на тржишту. Читава насеља претворена су у ресторане кинеске хране, казина (иако је коцкање забрањено у Камбоџи

[\[6\]](#)

), хотеле, пословне објекте. Оно што додатно забрињава јесте неједнакост у коначном добитку од пројеката који се изводе у овој држави. Организација рада на пројектима, оператива и менаџмент су сачињени искључиво од Кинеза, а домаћа радна снага је скрајнута. Локално становништво се жали како добијају маргиналне послове

[\[7\]](#)

, како кинеске инвестиције поспешују инфлацију

[\[8\]](#)

, а доводи се у питање и квалитет градње коју изводе кинеске компаније

[\[9\]](#)

. Камбоџа такође постаје зависна од увоза из Кине имајући у воду структуру њене привреде, а инвестицијама је директно погођено најмање пет хиљада породица које ће патити због изградње бране која ће пореметити рибљи ток од којег зависе послови и прехрана тих породица

[\[10\]](#)

Резиме камбоџанског искуства са пројектима у оквиру ПиП може се сажети на начин да се каже да како помажу земљи, тако и одмажу. У целом пројекту се лицитира непојмљивим сумама новца, а судбина малог човека је готово ирелевантна. Реализовани пројекти остају у Камбоџи, али непосредни профит од изградње одлази у Кину, као и, у већем делу, профит који настаје експлоатацијом урађеног због све већег броја кинеских држављана који се насељавају у земљи. Замка дипломатије дуга остаје отворено питање. Оно по питању чега, барем у мом уму, нема дилеме јесте да ће ова мала азијска држава инфраструктурно веома напредовати и да ће се прикључити у једном смислу савременим друштвеним токовима.

Са Шри Ланком Кина има дипломатске односе од 1957. Ипак, дипломатски односи сежу још до 4. века [\[11\]](#). Ова мала азијска земља је неколико деценија водила борбу са сепаратистичким формацијама на крајњем северу земље – Тамилским тигровима. Етничка група Тамил живи у Индији и Шри Ланци. У потоњој, Тамил чине око 11 одсто од укупног броја становника. Деценијама су се борили против власти Шри Ланке за независност државе Тамил Ислам на северу и истоку земље. Ипак, коначни пораз доживели су маја 2009. Ову борбу власти против побуне Кина је знатно помогла

[\[12\]](#)

. Када су након рата власти Шри Ланке оптужене за кршење људских права, Кина је помогла дипломатски

[\[13\]](#)

Пише: Бранислав Оморац
петак, 19 фебруар 2021 10:11

[\[14\]](#)

Са значајним инвестицијама у Шри Ланку, Кина је започела доласком Махинде Раџапаксе на власт 2005. године. Кинеска значајна улагања током администрације Раџапаксе састојала су се од аеродромских и лучких пројеката у његовом родном граду и амбициозних дугорочних пројеката попут развоја града Коломбо Порт Сити. Трошкови пројекта, који би требало да буде завршен 2041. године, могли би достићи 15 милијарди долара. Пројекат је накратко био прекинут 2014. иницијативом тадашњег премијера [\[15\]](#).

Године Махинде Раџапаксе карактерисане су пројектима који немају упориште у реалним потребама, а финансира их Кина тако што даје зајмове. На пример, Матала међународни аеродром отворен је 2013. године. Изграђен је, на првом месту, „по наређењу“ бившег председника. Кина је кроз државну Ексим банку дала зајам од 190 милиона долара [\[16\]](#). Основни проблем са аеродромом је – што практично нема летова [\[17\]](#)

. Сличан пројекат је био изградња стадиона за крикет, отвореног 2011, чији број седишта (35 хиљада) премашује број локалног становништва, а који је финансирала такође Кина са зајмом од 7,9 милиона долара и који се једва користи

[\[18\]](#)

.
За време председниковања Махинде Раџапаксе, Шри Ланка се задужила код кинеских банака скоро 7 милијади долара, чиме је Кина премашила Јапан као главног финансијера инфраструктурних пројеката

За време председниковања Махинде Раџапаксе, Шри Ланка се задужила код кинеских банака скоро 7 милијади долара, чиме је Кина премашила Јапан као главног финансијера инфраструктурних пројеката [\[19\]](#). Кинеска држава изградила је и термоелектрану, вредну 1,4 милијарде долара, која даје трећину потребне енергије Шри Ланке, али се испоставила као непоуздана због честих кварова, а због чега је Шри Ланка, поново, увела дневне рестрикције електричне енергије

[\[20\]](#)

.
Након избора 2015, Махинда Раџапакса је изгубио власт, а дотадашња опозиција преузела је извршну власт у земљи. Ипак, мало тога се променило. Нова влада се нашла преоптерећена спољним дугом који је експлодирао са 36 процената бруто домаћег производа (БДП) у 2010. на 79,3% до краја 2016 [\[21\]](#). Тадашњи министар финансија окарактерисао је кинеске зајмове као „велики део нашег проблема“

[\[22\]](#)

. На крају, нова влада је ипак закључила да нема другог избора осим да се врати Кини - одговорној за финансирање и изградњу скоро 70 процената текућих инфраструктурних пројеката Шри Ланке - за нове зајмове

[\[23\]](#)

.
Шри Ланка је прихватањем кинеског финансирања током протекле деценије зацементирала дугорочну зависност, најдраматичније оличеној у уступању кинеској држави контролног удела у стратешки лоцираној луци Хамбантота на 99 година, након што влада Шри Ланке није успела да испрати рок отплате зајма [\[24\]](#). Кинеско државно предузеће ангажовано у пројекту Коломбо Порт Сити добило је 1,16 квадратних километара земљишта у граду Коломбо Порт Сити, такође на а 99-годишњи закуп

[\[25\]](#)

Почетком 2019. године је најављено да ће Шри Ланка добити нови кредит од милијарду долара из Кине ради изградње прве фазе централног ауто-пута [\[26\]](#). Од априла 2019. укупан износ спољног дуга процењен је на 55 милијарди долара - око 77 процената БДП земље. Сматра се да је Кина највећи појединачни зајмодавац Шри Ланке

[\[27\]](#)

. Ипак, према истом извору, иако највећи појединачно зајмодавац, дуг према Кини износи свега 12% укупног спољног дуга Шри ланке због чега поједини аналитичари сматрају да проблем Шри Ланке не лежи у кредитима које Кина даје, већ да су проблеми много дубљи

[\[28\]](#)

Са друге стране, испоставља се и да су упозорења о превеликом задуживању код Кине донекле преувеличана, јер неко би могао помислити на основу информација да Кина поседује две трећине шри ланканског дуга, док је тај износ у стварности вишеструко мањи

Карактеристика пројеката под окриљем ПиП јесте да кинеске банке дају кредите заинтересованим земљама. Кинеска технологија се користи у реализацији пројекта, као и кинеска радна снага у одређеном проценту. Оно што остаје другој земљи јесте реализован пројекат уз знатно већи дуг, док профит одлази назад у Кину [29]. Уколико земља прималац кредита није у стању да врати дуг у прописаним роковима, она је дужна да кредитору уступи одређени објекат од стратешке важности, што се на примеру Шри Ланке јасно види. Не постоји већа корист за грађевинску оперативу земље у којој се инвестиција реализује, као ни за домаћу радну снагу. Поред тога, кредити које Кина даје Шри Ланци далеко су неповољнији у односу на кредите које одобравају Азијска развојна банка, Светска банка или Индија – 6,3 одсто камате наспрам 0,25-3%

[30]

. То је разлог због којег многи оспоравају добронамерност пројекта Појас и Пут и сматрају га предаторском шемом која практикује дипломатију дуга и која циља земље где је поштовање закона арбитарно, нестабилност хронична, а лидери склони фамилијарству и корупцији. Са друге стране, испоставља се и да су упозорења о превеликом задуживању код Кине донекле преувеличана, јер неко би могао помислити на основу информација да Кина поседује две трећине шри ланканског дуга, док је тај износ у стварности вишеструко мањи.

Пример Еквадора и начина како је Кина дошла до контроле 80 одсто производње тамошње нафте можда је најубедљивији аргумент заговорницима теорије о угрожавању суверенитета

Пример Еквадора и начина како је Кина дошла до контроле 80 одсто производње тамошње нафте можда је најубедљивији аргумент заговорницима теорије о угрожавању суверенитета. Напомињем да је Еквадор приступио пројекту ПиП тек децембра 2018, али начин финансирања, финансијери и пракса реализације се ни по чему нису разликовали и пре формалног учлањења, те је то разлог зашто га убрајам у примере за овај текст. Наиме, кинеска држава, преко Ексим банке, финансирала је кредитом у износу од 1,68 милијарди долара [31] изградњу хидроелектране Кока Кодо Синклер у Еквадору, са каматном стопом од чак 7 одсто у периоду од 15 година, што значи да ће

Пише: Бранислав Оморац
петак, 19 фебруар 2021 10:11

Еквадор сваке године само камате плаћати 125 милиона долара

[\[32\]](#)

. Хидроелектрану је градила кинеска државна компанија Синохидро. Према тврдњама, то је највећи енергетски пројекат у Еквадору икада

[\[33\]](#)

, првенствено реализован са циљем решавања енергетских потреба земље и потенцијалног изласка Еквадора из деценијског проблема сиромаштва. Ипак, како изгледа, пројекат, контроверзан од старта

[\[34\]](#)

, поприма размере скандала с протоком времена. Инспекција реализована 2018. године открила је чак 7600 пукотина у структури. Оне су настале подстандардним материјалима коришћеним у изградњи и slabим варовима. Бивши министар енергетике окарактерисао је налазе као показатеље слабог квалитета изградње кинеских мегаструктурних пројеката, од којих су шест хидроелектране, додајући да „шта започне лоше, завршава се лоше“

[\[35\]](#)

. Ипак, овај посао, комплетиран 2016, донео је осам хиљада нових радних места, те је такође предвиђено да смањи емисију угљен диоксида за 4,5 милиона тона сваке године

[\[36\]](#)

Кина је Еквадору кроз зајмове између 2005. и 2018. дала 18,4 милијарде долара. Тај новац је утрошен на мостове, путеве, здравствени сектор, наводњавање. Током 2009, еквадорска администрација прихватила је први кинески зајам у износу од милијарду

долара са каматом од 7,25 одсто!

Кина је Еквадору кроз зајмове између 2005. и 2018. дала 18,4 милијарде долара [37]. Тај новац је утрошен на мостове, путеве, здравствени сектор, наводњавање. Током 2009, еквадорска администрација прихватила је први кинески зајам у износу од милијарду долара са каматом од 7,25 одсто! Део аранжмана је тај да Петроеквадор, државна нафтна компанија Еквадора, прода амазонску сирову нафту Петрокини, кинеској државној компанији. Кроз дилове на отвореном тржишту и механизме за извлачење новца, Кина остварује утицај без преседана на суверенитет Еквадора. Другим речима, док се дуг не врати, Кина је власник 80 одсто извоза еквадорске нафте. Да би одржала висок степен раста своје привреде, производњу довољну да снабдева, практично, светско тржиште, Кина је у вапијућој потреби за нафтом. Доказ подривања суверенитета, како то називају они забринути за независност своје земље, су документи који су се појавили пре неколико година, а који су открили да је еквадорска администрација пристала на невероватне услове зајма, међу њима и на онај да Петрокина може преузети имовину свих нафтних компанија које оперишу на територији Еквадора у случају да Еквадор Кини не плати у потпуности

[38]

. И не само то, већ се и у Уговору из 2010. склопљеног између Петрокине, Петреквадора, Кинеске развојне банке и еквадорског Министарства финансија, експлицитно у члану 15 помиње да ће Кина безусловно преузети било шта од еквадорске имовине, уз изузетке, у случају да Еквадор не буде у стању да врати дуг

[39]

У последњих 15 година, под притиском дуга и других економских недаћа, Еквадор очајнички тражи за новим изворима нафте. Притисак је толики да се иде још дубље у простор Амазона. У том периоду, откривено је више од четири хиљаде нових извора, на територији која окухвата 68% еквадорског Амазона

У последњих 15 година, под притиском дуга и других економских недаћа, Еквадор очајнички тражи за новим изворима нафте. Притисак је толики да се иде још дубље у простор Амазона. У том периоду, откривено је више од четири хиљаде нових извора, на територији која окухвата 68% еквадорског Амазона [40]. У реткој победи над профитом, домицилно племе из Амазона издејствовало је пред судом забрану даљег копања. Десетог октобра 2019. Министарство енергетике Еквадора донело је резолуцију о обустави пројекта у тзв. Блоку 79 због политичког и друштвеног притиска људи који живе тамо [41].

Пише: Бранислав Оморац
петак, 19 фебруар 2021 10:11

Еквадор се, у међувремену, „нада“ потписивању новог уговора о зајму са Кином вредног 1,4 милијарде долара којим би се реструктурирао садашњи дуг. Такође, земља је потписала уговор о зајму 5,5 милијарди долара са ММФ [\[42\]](#) ...

Кенија је пример где ће само време показати шта је у питању. Инвестиције Кине су велике и значајне, али поставља се питање њихове исплативости, дуга који је настао, као и оног шта ће се десити ако земља не буде у стању да се исти сервисира. То је дужи период тема број један у кенијским медијима, а она је током 2020. дошла до усијања. Између 2006. и 2017. Кенија је узела зајмове од Кине вредности 9,8 милијарди долара [\[43\]](#)

Од укупног дуга Кеније, око 22 одсто отпада на дуг Кине [\[44\]](#)

. Кина је позамила велики новац Кенији ради изградње пруге између Момбасе и Најробија. Ипак, пројекат се показује за сада као неисплатив, јер је само у првој години нагомилао губитак од 98 милиона долара. Тврди се да у уговору о изградњи пруге стоји

Пише: Бранислав Оморац
петак, 19 фебруар 2021 10:11

да се, уколико не може вратити дуг на време, Кенија одриче луке Момбаса у корист зајмодавца, те да она не потпада под кенијски суверенитет

[\[45\]](#)

. Апелациони суд у Кенији прогласио је крајем јуна 2020. уговор о зајму од 3,2 милијарде долара као илегалан, јер је прекршио кенијски устав изостанком јавног надметања, те стога није био фер, правичан, јаван, такмичарски и исплатив

[\[46\]](#)

. Ова пруга је, са друге стране, скратила време путовања путницима са десет сати на тек нешто око четири

[\[47\]](#)

. Према кинеској страни, пројектом је, директно и индиректно, створено више од 46 хиљада послова, а просечна попуњеност возова је 90 одсто

[\[48\]](#)

Кина је у последњих десет година земљама афричког континента отписала 3,4 милијарде долара дуга, а реструктурирала око 15 милијарди долара и то без преузимања било чије имовине

Постоје и мишљења да је, суштински, опасност предимензионирана и спинована, јер је Кина у последњих десет година земљама афричког континента отписала 3,4 милијарде долара дуга, а реструктурирала око 15 милијарди долара и то без преузимања било чије имовине [\[49\]](#). За разлику од немачке Кредитне развојне банке, KfW (државне банке), која је 2010. године добила дозволу да заплени део имовине под контролом државе Замбије поводом тога што њена индустрија челика није могла да плати 59 милиона долара дуга (који је и даље неплаћен, с тим да је порастао на 225 милиона долара пеналима и каматама), а што је стављено ван снаге одлуком суда у Јужној Африци, Кина у свим својим уговорима фокус ставља на „пријатељске консултације“ [\[50\]](#).

Према Дебори Бротигем, професорки Међународне политичке економије на Универзитету Џон Хопкинс и директорки Афричко-Кинеске истраживачке иницијативе на истом Универзитету, нема доказа о преузимању имовине суверених земаља од стране Кине на афричком континенту

[\[51\]](#)

. Стиче се утисак да је економија прожета геостратешким страховима и играма, те да се чак и најбоље намере лако могу представити у потпуно другачијем светлу. Улог је толико велики.

Аутор је социолог

[1] <https://bit.ly/3qkYbia>

(CHINESE MALIGN INFLUENCE AND THE

CORROSION OF DEMOCRACY

- An Assessment of Chinese Interference in Thirteen Key Countries)

[2] <https://bit.ly/2MYfWFI>

(Examining the Debt Implications

of the Belt and Road Initiative from a Policy Perspective)

[3] <https://reut.rs/3aj0exB>

(Cambodia PM dismisses fears of Chinese debt trap)

[4] CAMBODIA 2019 ARTICLE IV CONSULTATION

—PRESS RELEASE; STAFF REPORT;

AND STATEMENT BY THE EXECUTIVE

DIRECTOR FOR CAMBODIA, стр. 27

[5] <https://bit.ly/3pjxKYM>

(What China's Belt And Road Initiative Means For Cambodia)

[6] en.wikipedia.org/wiki/Gambling_in_Cambodia

[7] Тако, Паонг Лат, Камбоџанин стар 66 година, каже да је за

свега 20 хиљада долара продао своју земљу.

Да његова ћерка ради као кувар у локалном кинеском

ресторану за 200 долара месечно,

а да његов син, уместо ранијег бављења рибарством,

Пише: Бранислав Оморац
петак, 19 фебруар 2021 10:11

сада ради као радник на грађевини зарађујући 12 долара дневно.

Иако поздравља нова радна места, каже да их нико није консултовао,

што је, тврди, уобичајено у Камбоџи,

али и да је компензација за његову земљу била врло мала,

испод тржишне цене

(<https://bit.ly/2ZiTfyc>

- Ordinary Cambodians Can Only Look On,

As Cambodia Ranks Among Most Indebted Countries to China)

[8] <https://bit.ly/2Zdd8ab>

(In Cambodia, the BRI must benefit locals too)

[9] <https://s.nikkei.com/37a1Kjt>

(Chinese investment strains Cambodian society)

[10] <https://bit.ly/37dvxrT>

(Money talks: China's belt and road initiative in Cambodia)

[11] <https://lki.lk/blog/overview-of-sri-lanka-china-relations/>

(China-Sri Lanka Relations in the 20th Century)

[12] <https://southasianvoices.org/chinas-strategic-relations-with-sri-lanka/>

(CHINA'S STRATEGIC RELATIONS WITH SRI LANKA)

[13] <https://www.dw.com/en/china-sri-lankas-unconditional-ally/a-5559827>

(China: Sri Lanka's 'unconditional' ally)

[14] <https://bit.ly/3tV0KcV>

(Rajapaksa likely to re-boot Sri Lanka-China ties)

[15] <https://bit.ly/3rTf4kg>

Пише: Бранислав Оморац
петак, 19 фебруар 2021 10:11

(Sri Lanka's Chinese backed US \$ 1.4 Bn,

665 Acre Port City could be Governed

by Own Legal System – Report)

[16] <https://bit.ly/3pjn0tx/>

(Concerns Over Mattala Performance)

[17] <https://bit.ly/37elpPI>

(No more flights from Sri Lanka's second airport)

[18] <https://on.ft.com/3pnbEEK>

('Economic relationship' is all in China's favour)

[19] <https://bit.ly/2ZgYdM0>

(Rajapaksa likely to re-boot Sri Lanka-China ties)

[20] <https://reut.rs/3rWKtm7>

(<https://reut.rs/2Zt7SPX>)

[21] <https://bit.ly/2LPB8wZ/>

(Sri Lanka could get debt shock

from SOE borrowings: IMF report)

[22] <https://bit.ly/2OCoxOJ>

(Sri Lanka Attempts to Repair Relations

With China Amid an Escalating Financial Crisis)

[23] <https://bit.ly/3u5C6qj>

(Let bygones be bygones, Colombo urges Beijing,

as Chinese loans take their toll)

[24] <https://nyti.ms/2ZhJQqI>

Пише: Бранислав Оморац
петак, 19 фебруар 2021 10:11

(Sri Lanka, Struggling With Debt,

Hands a Major Port to China)

[25] <https://bit.ly/2NkIWal>

(Tripartite agreements for Port City investments)

[26] <https://bit.ly/3qIDoer>

(Sri Lanka to borrow \$1 billion

from China for highway project)

[27] <https://bit.ly/3jNdDRw>

(Chinese investments in Sri Lanka

compromises Colombo's sovereignty)

[28] <https://bit.ly/3rPZ5n8>

(Sri Lanka's debt problem isn't made in China)

[29] <https://bit.ly/2ZhGvZ0>

(Chinese investment aid to Sri Lanka

has been a major success—for China)

[30] <https://bit.ly/2Nr2bim>

(New Chinese loan may further plunge Sri Lanka into debt trap)

[31] <https://bit.ly/3a10M6i>

(Coca Codo Sinclair Hydroelectric Project)

[32] <https://nyti.ms/3pnacCi>

(It Doesn't Matter if Ecuador

Can Afford This Dam. China Still Gets Paid)

[33] <https://bit.ly/2MWIMGx>

Пише: Бранислав Оморац
петак, 19 фебруар 2021 10:11

(Coca Codo Sinclair Hydroelectric Project)

[34] Због близине подручја

где је сеизмичка активност вековима

најинтензивнија и на само 30

километара од активног вулкана Ревентадор.

[35] <https://bit.ly/2ZiU3ml>

(China Builds Hydroelectric Plant with Cracks in Ecuador)

[36] <https://bit.ly/3jOut2x>

(Coca Codo Sinclair Hydroelectric Project)

[37] <https://bit.ly/3b1WwYt>

(How Locals Halted a Chinese-Owned Gold Mine in Ecuador)

[38] <https://bit.ly/2N3M8HD>

(Beijing, Banks and Barrels: China

and Oil in the Ecuadorian Amazon)

[39] Исто.

[40] <https://bit.ly/3b5cbpN>

(The Real Price of Oil in the Amazon:

when will negligence and impunity stop?)

[41] <https://bit.ly/3ddCsoK>

(Major victory for indigenous groups in Ecuadorian Amazon)

[42] <https://bit.ly/3tWHI5Q>

(Ecuador to ink China oil-backed loan in Nov: Minister)

[43] <https://bit.ly/37d9mSI>

Пише: Бранислав Оморац
петак, 19 фебруар 2021 10:11

(Kenya struggles to manage debt for railway to 'nowhere')

[44] <https://bit.ly/3pieECn>

(China's debt-trap diplomacy hit, Kenyan court halts project)

[45] <https://bit.ly/3ddCY6a>

(China's debt-trap diplomacy hit, Kenyan court halts project)

[46] <https://bit.ly/3aiGXMC>

(Kenya's Court of Appeals finds SGR

contract with China Road and Bridge Corporation was illegal)

[47] <https://bit.ly/3po88tH>

(Mombasa-Nairobi Standard Gauge Railway Project)

[48] <https://bit.ly/3jMJstT>

(The Mombasa-Nairobi Railway and the Future of Kenya)

[49] <https://bit.ly/37fEiBH>

(Peeking Behind China's "Debt Trap Diplomacy" in Kenya and Sri Lanka)

[50] <https://bit.ly/3tQSTNs>

(China, Africa, and Debt Distress: Fact and Fiction about Asset Seizures, стр. 3)

[51] <https://thediplomat.com/2020/04/chinese-debt-relief-fact-and-fiction/>

(Chinese Debt Relief: Fact and Fiction)